



Toelichting bij het “VLR Overzicht wet- en regelgeving Duurzaamheid” m.b.t. producten voor nieuw geplaatste installaties

Opsteller	VLR Werkgroep Duurzaamheid
Eigendom	VLR
Gerelateerde documenten	VLR Overzicht wet- en regelgeving Duurzaamheid
Disclaimer	<i>Deze publicatie bevat de mening van de leden van de VLR Werkgroep Duurzaamheid. Zij is bedoeld als advies en hulpmiddel voor de VLR-lidbedrijven bij de uitleg en toepassing van wettelijke regels en gericht op een adequaat duurzaamheidsbeleid. De publicatie is met grote zorgvuldigheid vastgesteld. Het is echter niet uitgesloten dat bepaalde adviezen in deze leidraad onjuist, onvoldoende of onvolledig zijn, met name voor een specifieke situatie. Bij twijfel is het advies van een deskundige noodzakelijk. Elke aansprakelijkheid van VLR, haar bestuur en de bij de totstandkoming van deze publicatie betrokken personen wordt hiermee nadrukkelijk van de hand gewezen.</i>

Wijzigingsinformatie			
Datum	Versie	Onderwerp	Omschrijving
2024-07-19	1.0	Eerste uitgave	Vrijgegeven door de Werkgroep Duurzaamheid

Vanuit de Europese Commissie is al jarenlang sprake van zowel bedrijfsgelateerde als productgerelateerde Europese milieuwetgeving. De laatste jaren wordt hier onder druk van klimaatverandering, milieuvervuiling (PFAS, oppervlaktewater) en de toenemende schaarste aan materialen meer vaart achter gezet en komt er steeds meer milieuwetgeving vanuit de Europese Commissie.

Om dit behapbaar te houden voor producenten van liften en roltrappen heeft VLR een overzicht opgesteld van alle milieugerelateerde Europese Verordeningen en Richtlijnen, Nederlandse wetgeving en (vrijwillige) certificeringen, waaraan producenten van liften en roltrappen moeten en - indien gewenst - mogen en kunnen voldoen.

Dit document is een toelichting op het overzicht van alle relevante milieuwetgeving “VLR Overzicht Milieuwetgeving”. Dit overzicht is opgezet in spreadsheet en bevat drie tabs:

- ✓ Overzicht Wetgeving: dit is een groeiend document, met daarin per categorie (Energie, Chemicaliën & (Verpakkings)afval etc.) opgesomd alle relevante wet- en regelgeving die van toepassing is op liften en roltrappen, met een korte beschrijving en gegevens over de status van de wetgeving. Dit document wordt geüpdatet wanneer relevante wetgeving van toepassing wordt na publicatie in de “Official Journal of the European Union” (OJEU)
- ✓ Boomstructuur Energie & Chemie: dit is een overzicht met op de horizontale as bovenaan alle Europese verordeningen (wetgeving) die van toepassing (kunnen) zijn, met daaronder op de verticale as eventuele daaraan gerelateerde Europese Richtlijnen, nationale wetgeving in Nederland, normen en eventuele aanverwante zaken als BREEAM en Nationale MilieuDatabase (NMD)
- ✓ Definities: de belangrijkste begrippen op het gebied van wetgeving worden hier uitgelegd

Het betreft hier nadrukkelijk alleen *productgerelateerde* wet- en regelgeving, die op de *producten* liften, roltrappen en rolpaden betrekking heeft. *Bedrijfsgelateerde* wetgeving - zoals bijvoorbeeld EED en RED - en wetgeving die slechts zijdelings van toepassing is op liften en roltrappen - zoals bijvoorbeeld WEEE en CLP - zijn wel genoemd in het Overzicht Wetgeving, maar ‘uitgegrisd’ om duidelijk te maken dat deze weliswaar niet aan onze aandacht is ontsnapt, maar niet relevant is voor liften en roltrappen.

Er wordt in het Overzicht Wetgeving onderscheid gemaakt tussen:

1. Energiegerelateerde wetgeving
2. Wetgeving betreffende chemicaliën en (verpakkings)afval
3. Diverse certificeringen, normen en dergelijke
4. Overige wetgeving

Er zijn twee belangrijke verschillende soorten wetgeving vanuit Europa:

- Europese verordening (Regulation): wetgeving die rechtstreeks toepasbaar is in en bindend voor ieder Europese lidstaat (bijvoorbeeld de REACH Regulation)
- Europese richtlijn (Directive): wetgeving die niet rechtstreeks toepasbaar is, maar in iedere Europese lidstaat afzonderlijk in nationale wetgeving dient te worden omgezet (bijvoorbeeld de EPBD en de WFD)
- Daarnaast zijn er ook nog zgn. “Acts”, zoals bijvoorbeeld bij de CRMA het geval is. Een “Act” kan verschillende soorten wetgevingshandelingen omvatten, waaronder wetten, richtlijnen, besluiten en verordeningen. In het geval van CRMA betreft dit een

act met het karakter van een verordening, dus een bindende wet, direct van toepassing voor alle Europese lidstaten

In het overzicht is - waar van toepassing – aangegeven, of dit bedrijfsgerelateerde of productgerelateerde wet- en/of regelgeving betreft, en of dit “liften”, “roltrappen” of “liften én roltrappen” betreft. Europese wetgeving is aangegeven als “Regulation” of “Directive”, Nederlandse wetgeving is aangegeven als “verordening” of “besluit” (komend uit een Europese Directive). Ook wordt aangegeven, of dit wetgeving betreft die al van kracht is, of dat dit in de toekomst wordt verwacht en relevant is. Zo wordt duidelijk op welke wetgeving de branche zich zal moeten voorbereiden, al voorbereid moet zijn of hieraan al onderhevig is.

Van alle wetgeving is aangegeven wanneer deze in werking is getreden, is gepubliceerd en/of wanneer een mogelijke revisie wordt verwacht middels een indicatieve maand. In de regel is een verordening of richtlijn 20 dagen na publicatie in de OJEU of het Staatsblad van kracht, met een overgangstermijn tot intrekking van de oude verordening of richtlijn. Omdat overgangstermijnen niet altijd hetzelfde zijn, is ook deze indicatief weergegeven. Daar waar deze niet is ingevuld, was deze op de publicatiedatum van dit overzicht niet of niet duidelijk te achterhalen. Het overzicht is dus nooit af, omdat de wetgeving voortdurend in beweging is.

De *belangrijkste* milieuwetgeving die rechtstreeks op *het product* van toepassing is of in de toekomst zal worden (de complete lijst staat in het VLR Overzicht Milieuwetgeving):

1.) Energiegerelateerde wetgeving

- ✓ De Ecodesign for Sustainable Products Regulation (ESPR) (EU) 2024/1781: Deze *Regulation* is op 28 juni 2024 gepubliceerd, en vervangt de huidige Ecodesign (ErP) *Richtlijn* 2009/125/EG. Liften en roltrappen *vielen* niet onder die nu vervallen ErP Richtlijn. Maar liften en roltrappen vallen *niet onder de uitgezonderde productcategorieën* van de nieuw gepubliceerde ESPR en vallen zodoende dus *wel onder het bereik van de ESPR*. Welke impact dit gaat hebben, wordt pas duidelijk als liften en roltrappen productgroepen gaan vormen onder de ESPR met productspecifieke eisen; dat is op dit moment nog niet het geval. De ESPR zal *naar verwachting* met name eisen gaan stellen aan de repareerbaarheid (verkrijgbaarheid van onderdelen), materiaalgebruik (aandeel gerecycled materiaal) en energieverbruik (inclusief energielabel), en er zal verplicht een digitaal productpaspoort (DPP) moeten worden aangelegd, met een datadrager aanwezig op het product (waarschijnlijk een QR-code)
- ✓ Energy Labelling Regulation (EU) 2017/1369: Hoewel al vaak toegepast, hebben liften nog geen wettelijk verplicht energielabel; dat zal wellicht veranderen wanneer liften onder ESPR een productgroep gaan vormen. Beide verordeningen zijn nauw aan elkaar verwant (zgn. zusterwetgevingen)

2.) Wetgeving betreffende chemicaliën en (verpakkings)afval

- ✓ REACH Regulation EC 1907/2006: alle componenten van de liftinstallatie dienen te voldoen aan de REACH-wetgeving
- ✓ Waste Frame Directive 2008/98/EC: indien Liften en Roltrappen componenten bevatten die één of meer stoffen bevat (boven de drempelwaarde 0,1% w/w op componentniveau) die volgens de REACH-wetgeving worden aangemerkt als SVHC op de Kandidaatlijst, dienen deze componenten, de samenstelling

waarin deze zitten alsmede de gehele lift in de SCIP- database te worden geregistreerd (de SCIP database valt onder de WFD)

- ✓ Critical Raw Materials Act (EU) 2024/1252: een verordening betreffende producten met permanentmagneten. Permanentmagneetliftmotoren en -deurmotoren zullen in de nabije toekomst aan CRMA-eisen moeten voldoen

3.) Overige wetgeving

- ✓ Machineverordening (EU) 2023/1230: door te voldoen aan de eisen van de Machineverordening kunnen fabrikanten ervoor zorgen dat hun roltrappen en -paden veilig zijn voor gebruik en voldoen aan Europese normen op het gebied van gezondheid en veiligheid op de werkplek. Ook liften die buiten de scope van de Liftenrichtlijn vallen, moeten voldoen aan de Machineverordening
- ✓ Besluit bouwwerken en leefomgeving (Bbl, voorheen het Bouwbesluit): Specifiek met betrekking tot liften bevat het Bbl regels met betrekking tot hun ontwerp, installatie en gebruik om ervoor te zorgen dat ze veilig en toegankelijk zijn. Met name de energie-efficiëntie is hier van belang in de toekomst

Samengevat

Wat nieuwe Europese wet- en regelgeving betreft, is voor producenten van liften en roltrappen de CRMA de meest concrete aankomende wetgeving om mee aan de slag te gaan. Deze is op 3 mei 2024 gepubliceerd in het OJEU en twintig dagen later op 23 mei 2024 van kracht geworden. Deze zal in de komende periode worden voorzien van concrete eisen door de Europese Commissie. Dit heeft concreet impact op alle producten met permanentmagneten, zoals met name tractiemotoren en liftdeurmotoren. De nieuwe ESPR zal naar verwachting in de tweede helft van dit decennium eisen gaan stellen aan liften, met name op het gebied van energiegebruik, repareerbaarheid en materiaalgebruik. Andere wetgeving, zoals op het gebied van chemicaliën en verpakkingsafval is al langere tijd van toepassing. De meest in het oog springende toevoeging op dat gebied is de SCIP-database, sinds 5 januari 2021 verplicht, indien van toepassing. In de SCIP-database moeten voorwerpen/componenten/eindproducten worden geregistreerd die zeer zorgwekkende stoffen (SVHC's) bevatten boven de drempelwaarde (0,1% of meer van het gewicht, op componentniveau) die op de REACH Kandidaatlijst staan.

De Werkgroep Duurzaamheid van VLR zal alle ontwikkelingen nauwgezet in de gaten houden, en de leden zullen worden geïnformeerd indien de ontwikkelingen daartoe aanleiding geven.

Lijst afkortingen

Bbl	Besluit bouwwerken leefomgeving
BREEAM	Building Research Establishment Environmental Assessment Method
CLP	Classification, Labelling and Packaging of substances and mixtures
CRMA	Critical Raw Materials Act
DPP	Digitaal ProductPaspoort
EED	Energy Efficiency Directive
EPBD	Energy Performance of Buildings Directive
EPC	Energie PrestatieCertificaat
EPD	Environmental Product Declaration
ESPR	Ecodesign for Sustainable Products Regulation
LAP	Landelijk AfvalbeheerPlan
LCA	Life Cycle Assessment
LCIA	Life Cycle Impact Assessment
LEED	Leadership in Energy and Environmental Design
MKI	MilieuKostenIndicator
MPG	MilieuPrestatie Gebouwen
NMD	Nationale MilieuDatabase
OJEU	Official Journal of the European Union
PCR	Product Category Rules (c-PCR)
REACH	Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals Regulation
RED	Renewable Energy Directive
Rgseea	Regeling gevaarlijke stoffen in elektrische en elektronische apparatuur
RoHS	Restriction of Hazardous Substances in Electrics and Electronics Directive
SCIP	Substances of Concern In Products
SVHC	Substances of Very High Concern
WEEE	Waste of Electrical and Electronic Equipment Directive
WFD	Waste Frame Directive